

[Riishøj]

op at stå. Det kommer ikke sådan lige ind ad gadedøren efter 40 års diktatur. Man har ikke færdige demokratier i de lande. Der er fare for tilbageslag, og der gennemføres også i visse af disse lande i øjeblikket lovgivning, som jeg er imod, det er ikke nogen hemmelighed: I Tjekoslovakiet f.eks. den berufsverbotsordning, man laver dér; den er jeg imod. Der er også visse af de indfødsretslove, som visse baltiske politikere står for i bl.a. Letland, som jeg er imod.

Så der er ikke grund til skønmaleri. Det er en vanskelig overgang, og der er fare for tilbageslag, hvis det går galt, specielt med økonomien, som slet ikke er konsolideret. Så mine bemærkninger går på dette med usikkerhed og konsolidering. Hvis det er argumentet for, at man ikke vil tage nye samarbejdslande i den tredje verden, kunne det faktisk anvendes med lige så god ret over for Østlande, som er i en meget vanskelig overgang.

5-års-planer, det er det, vi diskuterer nu, og jeg kan da spørge udenrigsministeren, om han vil fjerne 5-års-planen. Synes han slet ikke, vi skal have nogen plan? Det viser jo måske, at det bestemt er nødvendigt med planlægning, ikke mindst hvis vi vil bekæmpe de internationale miljøproblemer. Det skal selvfølgelig bare ikke være planer af den type, som man oplevede i forbindelse med de østeuropæiske lande, det kan vi hurtigt blive enige om, men planlægning i internationalt samarbejde er da nødvendigt.

Danida skal bestemt også være et modspil mod erhvervsinteresser. Specielt når man har en monopolsituation og en køb dansk-situation, hvor der ikke er konkurrence, skal Danida være dem, der sikrer kvaliteten. Den kommer ikke automatisk fra erhvervslivets side, når man er i en monopolsituation, og vi har som bekendt mange eksempler på, at det kan gå galt.

Undskyld.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det er ikke tilstrækkeligt med undskyldninger, når taletiden er overtrådt så stærkt.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hr. Riishøj vil stadig væk prøve at sammenligne, men det er jo ikke muligt at sammenlig-

ne de baltiske lande og så f.eks. et land som Burkina Faso, for det er jo det, det handler om. Der er der jo ikke tale om et demokrati, som vi lige vil se an, før vi giver støtte. Nej, i Burkina Faso er der tale om et militærkup, og så kan man vist roligt sige, at det demokrati ikke er blevet særlig stabiliseret.

Synes hr. Riishøj virkelig, at man i en sådan situation skulle sige: Nå, men de bliver nok stabiliseret hen ad vejen, så selv om de har fået et militærkup, så skulle vi da selvfølgelig give dem programsamarbejdsstøtte? Desuden må man vel sige, at den Øststøtte, som vi giver, vel er en overgangsstøtte. Det er vel det, som vi plejer at kalde overgangsstøtte, det er vel ikke et programsamarbejdsland. Det skal jo ikke være et af ulandene. Det kunne selvfølgelig være interessant, hvis man kunne komme ind på den betragtning, men det har jeg ikke indtryk af at der er flertal for i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror ikke, at fru Hanne Severinsen er helt velorienteret om, hvordan udviklingen i Burkina Faso har været på det sidste. Det var jo i en meget kort periode, hvor man havde de problemer.

Men det var sådan set ikke det, jeg ville sige. Jeg synes ikke, at det overhovedet er svært at finde en række lande, hvor vi i øjeblikket har haft dem under overvejelse som hovedsamarbejdslande, og hvor der er klart demokratiske styre. Jeg kan i flæng nævne lande som Zambia, Namibia og Nicaragua, og vi kunne sagtens blive ved, og derfor er vi efter min mening helt parat til at tage den diskussion op.

(Kort bemærkning).

Agnete Laustsen (KF):

Jeg savner faktisk svar fra hr. Riishøj, for jeg spurgte, om hr. Riishøj ikke kunne være enig i, at Danida også skulle være et medspil til det private, og jeg fik kun at vide, at Danida også skulle være et medspil til det private. Jeg vil derfor gerne stille spørgsmålet igen: Mener hr. Riishøj ikke, at Danida i denne udvikling af dansk bistandshjælp skal være et medspil til det private, og er hr. Riishøj ikke også enig i, at den plan, Industrirådet har forelagt, lægger op til noget sådant, og at det er noget positivt?